ארובת עין
Eye Socket
محجر العين

EDMOND DE ROTHSCHILD FOUNDATION

CONCORDIA INTEGRITAS INDUSTRIA

מרכז אדמונד דה רוטשילד
Edmond de Rothschild Center
مركز ادموند دي روتشيلد

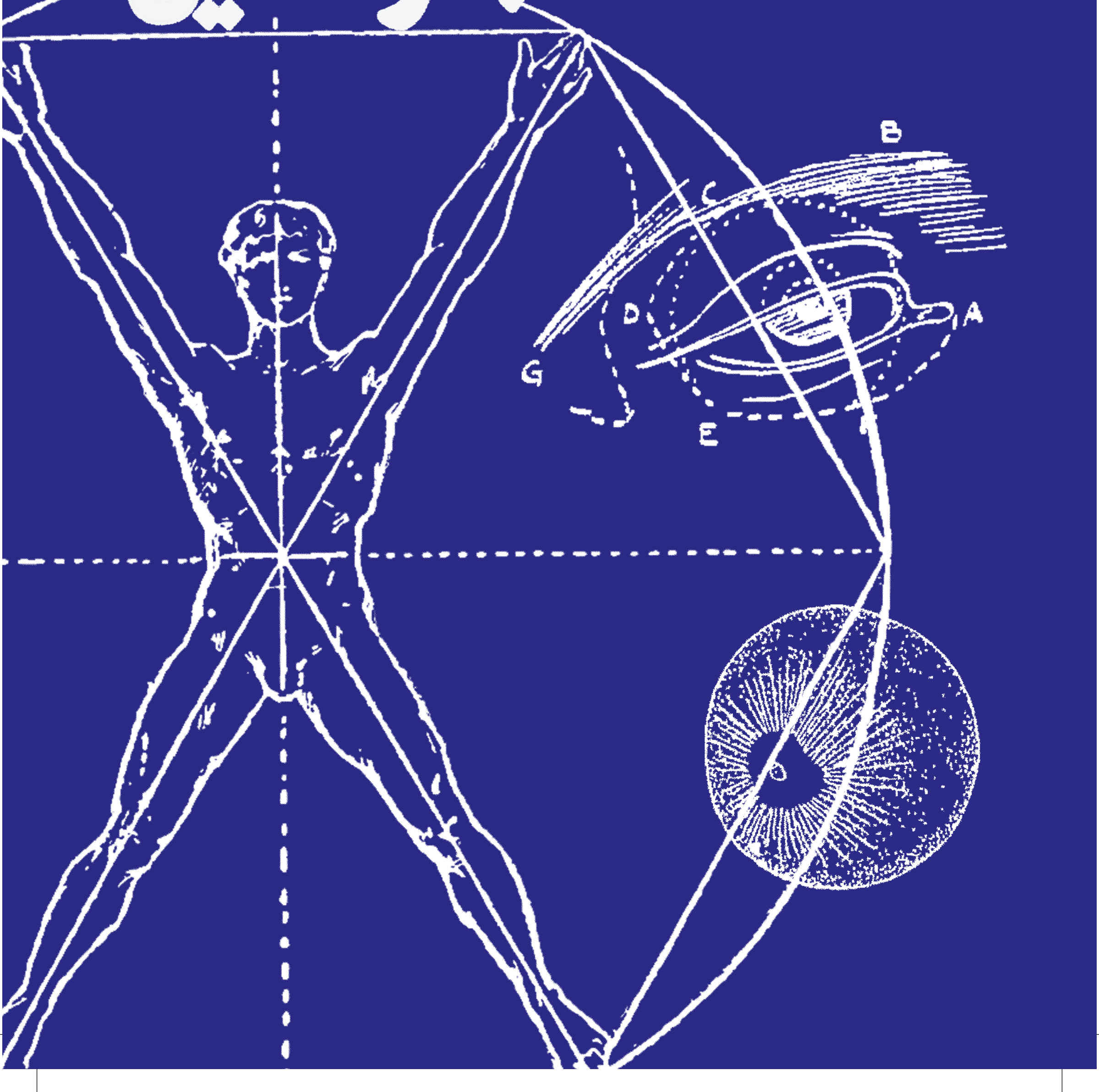

מרכז אדמונד דה רוטשילד
Edmond de Rothschild Center
مركز ادموند دي روتشيلد

מרכז אדמונד דה רוטשילד פועל לקידום ולטיפוח אמניות.ים ומעצבות.ים לאחר סיום לימודיהם.ן הגבוהים בתחומי האמנות והעיצוב בארץ. פעילות המרכז מתמקדת בהענקת כלים ליוצרות.ים בראשית דרכם.ן.

يعمل مركز إدموند دي روتشيلد على تشجيع ورعاية الفنانين.ات والمصممين.ات في السنوات الأولى بعد إنهاء دراساتهم العليا في مجالات الفن والتصميم في البلاد. تتركز نشاطات المركز على توفير الأدوات وتطوير المهارات المهنية للمبدعين. ات في بداية مسيرتهم.ن.

ארובת עין محجر العين Eye Socket
08.12.23 – 09.02.24

משתתפות.ים المشاركون/المشاركات
Participants

ליררוי בר נתן
ليروي بار نتان
Leroy Bar-Natan

שחר טישלר
شاحر طيشلر
Shahar Tishler

דועא בסיס
دعاء بصيص
Doaa Bsis

לילך ירון
ليلاخ يارون
Lilach Yaron

רוני בן פורת
روني بن بورات
Roni Ben Porat

נטליה נוסוב
نتاليا نوسوفا
Nataliia Nosov

אלייה דוד
إليا دافيد
Eliya David

גל קופליק
جال كوفليك
Gal Kuflik

ינון כלפון
يانون خلفون
Inon Khalfon

אוצרת أمينة المعرض Curator

אורית בולגרו
أوريت بولغارو
Orit Bulgaru

אוצרת משנה مساعدة أمينة المعرض
Associate curator

יעל בן עמי
ياعيل بن عامي
Yaelle Ben-Ami

כתובת:
שד׳ רוטשילד 104, תל אביב־יפו

אתר:
www.edrcenter.com

אינסטגרם:
@edrcenter

נובמבר 2023,
ארובת עין

نوفمبر 2023,
محجر العين

November 2023,
Eye Socket

פתח דבר

توطئة

Preface

בחודש האחרון התעוררנו כולנו למציאות אחרת, חדשה ומערערת, שבה נדרשנו לחשיבה מחדש על חיינו. לצד המחשבות הקיומיות, גם שגרת היום-יום תבעה מחשבה מחודשת, ולפעמים שני תהליכי המחשבה האלה התחברו. בין השאר, מצאנו את עצמנו בוחנות את התערוכה שאצרנו – ארובת עין. במבט מגשש, עדיין במערבולת הרגשות, דימוי ארובת העין התחוור כהולם למצב, דימוי שמבהיר את נחיצותו של בית שמחזיק את הפנים, את זהות האני, ומאפשר להישיר מבט. הבית מגן מפני דברים ממשיים שבחוץ לצד מראות שהעין רואה, שנדרשת הגנה נפשית מפניהם. במאה ה-19 רווחה האמונה שלפיה המראות האחרונים שרואה האדם לפני מותו נרשמים על הרטינה שבעין. ברגע כזה אנו מבקשות להציע או לפחות לדמיין מראות אחרים מאלו שנראו החודש, מראות שניתן למצוא בהם זיק של נחמה.

استيقظنا في الشهر الماضي على واقع مختلف, جديد وصادم, اضطررنا فيه للتفكير مجدّدًا في حياتنا. بالإضافة إلى الأفكار الوجوديّة, فإنّ الحياة اليوميّة أيضًا تطلّبت منا إعادة التفكير, وفي بعض الأحيان, التقت سيرورتا التفكير عند نقطة واحدة. في ضمن ذلك, وجدنا أنفسنا نعيد التفكير في المعرض الذي نظّمناه- محجر العين. بنظرة متفحصة, وسط عاصفة من المشاعر, بدت لنا صورة محجر العين ملائمة جدًا للواقع, صورة توضّح لنا أهمية وجود بيت يحتوي ما بداخله, هوية "الأنا", ويمكّننا من توجيه وتركيز النظر نحو غاية محددة. البيت يحمي من أشياء تحدث في الخارج, بالإضافة إلى المشاهد التي تراها العين, والتي نحتاج لحماية نفسية منها. في القرن الـ 19, ساد الاعتقاد بأنّ المشاهد الأخيرة التي يراها الإنسان قبل وفاته تسجّل على شبكية العين. في هذه اللحظة, ندعو لاقتراح أو على الأقل لتخيّل مشاهد مختلفة عن تلك التي رأيناها هذا الشهر, مشاهد فيها شيء من العزاء.

In the last month, we have woken up to a different, new and unsettling reality. A reality that compels us to rethink our lives. In this emotional whirlwind, alongside existential reflection, also the quotidian demands renewed thinking, and sometimes both thoughts merge. We found ourselves looking at the exhibition Eye Socket, which we curated. It became apparent to us that the image of the eye socket – an image that clarifies the need for a house that can contain the internal, the identity of the self, and that enables direct looking – suited the present situation.The house guards from real things outside while it also protects the soul from sights the eye sees. In the 19th century, it was widely believed that the last image a person sees before death is imprinted on the retina. At a moment such as the present one, we want to offer or to at least imagine other sights than the ones seen this month, ones in which a sliver of comfort can be found.

יעל בן עמי
ואורית בולגרו

ياعيل بن عامي
وأوريت بولغار

Yaelle Ben-Ami and
Orit Bulgaru

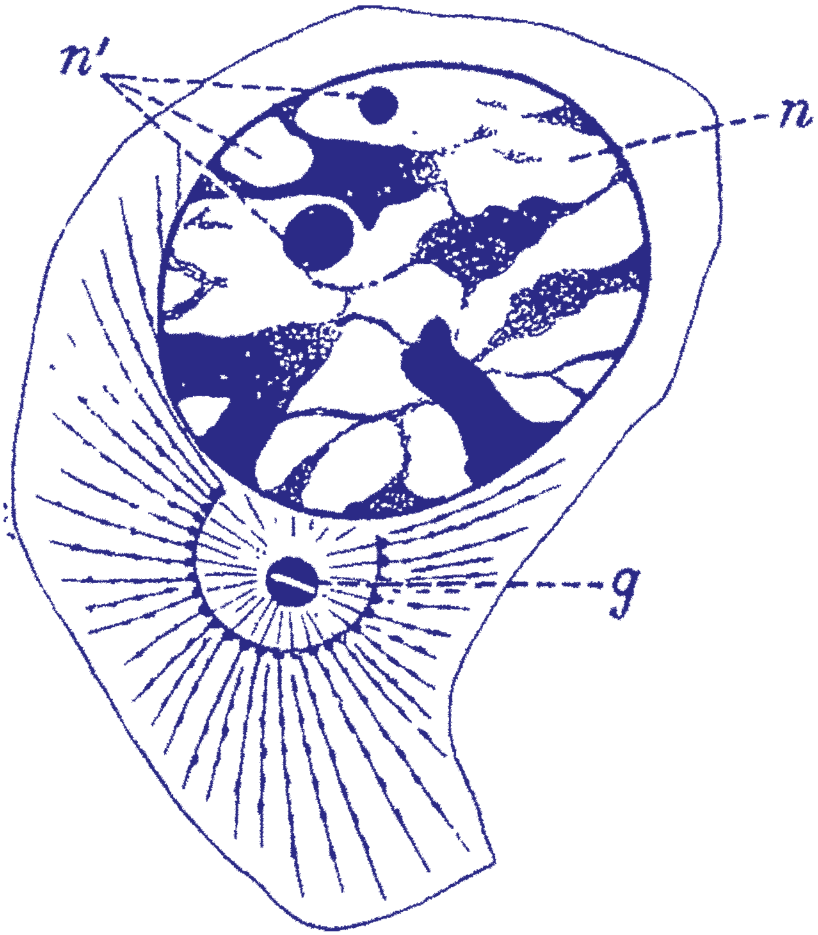

n'
n
g

הראייה קילפה את האמיתי מן הסמוי בלי לחשוף
לחלוטין את האמת. משנתגלה הוא לא ייכחד עוד לעולם.
מה שרציתי, מאז, הוא להביט כדי להיות בתוך
מה שמגן עלי. [1]

خلع البصرُ الحقيقيّ عن الخفيّ دون كشف الحقيقة كاملًا.
حين يظهر لا يختفي مُطلَقًا. ما أردته، منذ ذلك الحين،
هو النظر لأكون داخل ما يحميني. [1]

Sight peeled the real from the hidden without fully exposing the truth. Once seen, it can never be unseen. All I have wanted since is to look inward in order to be inside what protects me. [1]

[1] אלירז, ישראל. ״כניסה״, **בתוך: מה היה אחר כך? כמה זמן זה אחר כך? לאט מתחילים להתבהר פרטים מרגע אחד שהוא לגמרי נצחי**, 2015. תל אביב: אפיק, עמ' 14.

[1] إليراز، يسرائيل. "دخول"، نُشر في: ماذا حدث بعد ذلك؟ خلال كم من الوقت؟ رويدًا رويدًا، تصبح الأمور أوضح ابتداءً من لحظة تبدو أبديّة، 2015. تل أبيب: أفيك، ص. 14.

[1] Israel Eliraz, "Entryway," in **What Happened After? How Much Time Is After? Slowly, Details of a Moment that Is Eternal Are Becoming Clear**, Tel Aviv: Afik, 2015, 14 [Hebrew]. Translation, OB.

התערוכה **ארובת עין** מציגה עבודות וידאו ומיצב של תשעה יוצרים ויוצרות בוגרי מחלקות שונות בבתי־הספר הגבוהים לאמנות ועיצוב בחמש השנים האחרונות, כולם.ן חברי וחברות רשת מרכז אדמונד דה רוטשילד. ארובת העין היא נקודת המוצא לפרויקטים חדשים בתחומי מדיה שונים שנעשו במיוחד לתערוכה זו. המשתתפים.ות הגיבו לדימוי זה ולמשמעויותיו השונות, הביולוגיות־נוירולוגיות והפסיכולוגיות, ולזיקתו לראייה ולידיעה במובנים קונקרטיים ופנומנולוגיים.

ארובת העין היא שקע בגולגולת שבו ממוקמת העין. הארובה אוחזת את העין ומכילה שרירים ועצבים המניעים את העין ומחברים בינה לבין המוח. ארובת העין משמשת כמשכן לעין, מְכַל מגונן התומך בראייה ומתפקד כבלם זעזועים. הן מבחינה קונקרטית והן מבחינה מטפורית ארובת העין היא חלל מעבר שבין פנים הגוף אל החוץ, מעין פרוזדור בין חוויה סובייקטיבית פנימית לבין שדה ראייה שנפער במציאות החיצונית.

מרלו־פונטי בחיבורו העין והרוח דן בזיקה שבין חוץ לפנים ובגוף שמחבר ביניהם כמארג של ראייה ותנועה. הגוף מקבל את פני הנראה, שמעורר בו הד:

> האם עלינו לומר איפוא שיש מבט של הפנים, עין שלישית הרואה את התמונות ואפילו את הדימויים המנטליים, כפי שנהוג היה לדבר על אוזן שלישית, הקולטת מסרים מן החוץ דרך הרחש שהם מעוררים בתוכנו? [2]

ומה רואה העין השלישית שמביטה פנימה? ארובת העין מטרימה את הידיעה, ולכן, במובן אחד, היא מעלה על הדעת את הזמן שנמתח בהמתנה אל עבר הלא־נודע, ובמובן אחר, היא גם מרחב פוטנציאלי לקראת רגע של התגלות. לכן, כדימוי, היא מסמלת מעברים בין חושך לאור, בין גלוי לנסתר, בין פרטי לפומבי, בין חיים למוות, בין ידיעה לאי־ידיעה — מעברים של ריתמוסים משתנים המהדהדים את הידיעה ואי־הידיעה ואת התנועה ביניהם.

המיקוד בארובת העין מפנה זרקור אל הפְּנים. ואולם זה אינו היבט צורני בלבד; זה פנים שאחוז בין דברים, בין מה שכבר ידוע למה שעוד צפוי להתרחש — פנים שטמונה בו תודעה היסטורית, ולכן הוא צופן בתוכו צו מוסרי, ואולי אף הבטחה למה שעתיד להתגלות. כך כותב מרלו-פונטי:

> החידה נעוצה בכך שגופי הוא בו זמנית רואה ונראה. זה המביט בכל הדברים יכול גם להביט בעצמו ולזהות בתוך מה שהוא רואה את הצד האחר של יכולת הראייה שלו. [...] זהו עצמי איפוא האחוז בין דברים בעל פנים וגב, עבר ועתיד. [3]

[2] מרלו-פונטי, מוריס. **העין והרוח**. תרגום מצרפתית: עירן דורפמן ; עריכה מדעית: חגי כנען, 2004 [1961]. תל אביב: רסלינג, עמ' 39.

[3] שם, עמ' 35–36.

يعرِض معرض **محجر العين** أعمال فيديو ونصبًا فنيًا لتسعة مُبدِعين ومُبدعات من خرّيجي أقسام مختلفة في المعاهد العالية للفنون والتصميم في السنوات الخمس الأخيرة, وهم جميعهم أعضاء في شبكة مركز إدموند دي روتشيلد. محجر العين هو نقطة الانطلاق لمشاريع جديدة في مجالات مختلفة أُعدّت خصّيصًا لهذا المعرض. تجاوب المشاركون مع هذه الصورة ومع معانيها المختلفة, البيولوجيّة – العصبيّة والنفسيّة, ومع ارتباطها بالبصَر والمعرفة بمعانٍ ملموسة وفينومينولوجية.

محجر العين هو تجويف في الجمجمة تقع فيه العين. يُمسِك المحجر بالعين ويحتوي على عضلات وأعصاب تُحرّك العين وتربط بينها وبين الدماغ. يُشكّل محجر العين منزلًا للعين, وعاءً واقيًا يدعم الرؤية ويعمل كفرامل للصدمات. سواء من ناحية ملموسة أو من ناحية مجازيّة, محجر العين هو فضاء انتقاليّ بين داخل الجسم وخارجه, أشبه بممرّ بين تجربة ذاتيّة وبين مجال رؤية في الواقع الخارجيّ.

في كتابه العين والروح, يناقش ميرلو بونتي العلاقة بين الخارج والداخل والجسم الذي يربط بينهما كنسيج للرؤية والحركة. يستقبل الجسمُ المرئيّ, الذي يُثير فيه صدى:

> هل علينا أن نقول إنّ هناك نظرة للوجه, عينًا ثالثة ترى الصُّوَر وحتى الصُّوَر الذهنيّة, كما كان مُعتادًا التحدّث إلى أذن ثالثة, تستوعب رسائل من الخارج عبر الضجّة التي تثيرها داخلنا؟ [2]

وما الذي تراه العين الثالثة التي تنظر إلى الداخل؟ يسبق محجرُ العين المعرفةَ. لذلك, بمعنى ما, تتخيّل الزمن الذي يمتدّ في الانتظار نحو المجهول, وبمعنى آخر, هو أيضًا حيّز مُحتمَل باتّجاه لحظة تَجَلٍّ. لذلك, كصورة, يُمثّل الانتقالات بين الظُّلمة والنور, بين الجليّ والخفيّ, بين الخاصّ والعامّ, بين الحياة والموت, بين المعرفة وعدم المعرفة – انتقالات إيقاعات متغيّرة تردّد صدى المعرفة وعدم المعرفة والحركة بينهما.

يُلقي التركيز في محجر العين ضوءًا على الداخل. لكنّ الأمر لا يقتصر على الجانب الشكليّ؛ فهذا هو الداخل المُحاصَر بين الأشياء, بين ما هو معلوم وما يُتوقَّع أن يحدث – الداخل الذي يكمن فيه وعيٌ تاريخيّ, لذا يكمن داخله أمر أخلاقيّ, وربّما وعد بما هو عتيد أن يحدث. يكتب ميرلو بونتي:

> الأحجية كامنة في أنّ جسمي هو في الوقت نفسه ناظر ومرئيّ. الذي ينظر إلى جميع الأشياء يمكنه أيضًا أن ينظر إلى نفسه ويميّز داخل ما يراه الجانب الآخر لقدرته على الرؤية. [...] إنه نفسي المُحاصَر بين الأشياء, وهو ذو وجه وظهر, ماضٍ ومستقبَل.

[2] ميرلو بونتي، موريس. العين والروح. ترجمة من الفرنسية: عيران دورفمان؛ تحرير علمي: حغاي كنعان، 2004 (1961). تل أبيب: ريسلينغ، ص. 39

[3] المرجع السابق، ص. 35-36.

looking. […] a self, then, that is caught up in things, having a front and a back, a past and a future. [3]

[2] Maurice Merleau-Ponty, "Eye and Mind," from Maurice Merleau-Ponty, **The Primacy of Perception**, ed. James M. Edie, trans. Carleton Dallery, Evanston: Northwestern University Press, 1964. Revised by Michael Smith in **The Merleau-Ponty Aesthetics Reader**, ed. Galen A. Johnson, Evanston: Northwestern University Press, 1993, 4.

[3] Ibid.

The exhibition **Eye Socket** presents video and installation works created by nine members of the Edmond de Rothschild Center network who have completed their studies in various departments in schools of art and design in the last five years. The eye socket is the point of departure for the new projects in diverse media made especially for this exhibition. The participants responded to this image and its various biological-neurological and psychological meanings and to its concrete and phenomenological connections to vision and knowledge.

The eye is situated in a cavity in the skull that is called the eye socket. The socket holds the eye as well as the muscles responsible for its movement and the nerves that connect it to the brain. It functions as a protective container supporting vision and as a shock absorber. The eye socket forms a transitional zone, both in literal and figurative terms, connecting the internal realm of the body to the external world. It acts as a corridor, bridging the subjective internal experience with the external field of vision.

In his essay "Eye and Mind," Merleau-Ponty discusses the relationship between the external and internal and the body that connects them as the intertwining of vision and movement. The body senses the visible object, which provokes and stimulates a reverberation of the thing inside the body:

> Shall we say, then, that there is an inner gaze, that there is a third eye which sees the paintings and even the mental images, as we used to speak of a third ear which grasps messages from the outside through the noises they caused inside us? [2]

And what does the inward-looking third eye see? The eye socket foresees knowledge, and thus, in one sense, it evokes the stretch of time in anticipation of the unknown, and in another sense, it is also a potential space for a moment of revelation. As an image, it symbolizes transition: between darkness and light, the visible and the hidden, the private and the public, life and death, knowledge and lack of knowledge – transitions of changing rhythms that echo knowledge and the lack thereof and the movement in between.

The focus on the eye socket turns the spotlight on the inner space. However, this is not only a formal aspect; it is an inner space that is by nature caught between things – between what is already known and what is yet to happen – an inner space that contains historical consciousness, and within it also a moral order, and perhaps even the promise of what is yet to come. Merleau-Ponty writes:

> The enigma derives from the fact that my body simultaneously sees and is seen. That which looks at all things can also look at itself and recognize, in what it sees, the "other side" of its power of

Lilach Yaron, **Apple Picking**, 2023,
digital photograph, 60x30 cm each

ليلاخ يارون، 2023، **Apple Picking**،
تصوير رقميّ، 60x30 سم

לילך ירון, 2023, **Apple Picking**,
צילום דיגיטלי, 60x30 ס"מ כל אחד

לילך ירון

ليلاخ يارون

Lilach Yaron

עבודותיה של לילך ירון נובעות מצורתה של ארובת העין כמְכל. מצד אחד, המְכל מאפשר את תנועת העין ומגן עליה, ומצד אחר, הוא מגביל את שדה הראייה ומכוון אותו אל החוץ בלבד. בתצלום ירון מציעה מעין בדיחה פורמליסטית – אריזת קרטון חרוכה המאפשרת הצצה לתפוח העגול שבה, כאילו היה עין שמציצה פנימה אל תוך הראש והגוף; ואז, מה היינו רואים? בעבודת הפיסול ירון בוחנת שיווי משקל עדין בין שני חלקי הפסל. מצידו האחד חוטי ברזל דמויי ראשנים מרחפים בחלל, שמאזכרים את נימי העין ועצבי הראייה. החוטים מכוסים רשת דקיקה, כמו זו שעוטפת פירות. מולם כד לשתייה עשוי חרסינה זולה בייצור המוני. שיווי המשקל כאן אינו רק תוצר של כוח הכבידה הפיזי אלא איזון בין מה שנדמה כאובייקט אמנותי גבוה לבין מוצר קיטשי. שמה של העבודה, "ליקוי חמה (השמש והדג)", לקוח מחיבורה הקצר של וירג'יניה וולף, "השמש והדג", שנכתב בעקבות רשמי חוויה עזה של צפייה ראשונית בליקוי חמה, ובו נפרשות מחשבות על הזיקה בין ראייה לתפיסה – בין העין הרואה לעין התודעה.

تنبع أعمال ليلاخ يارون من شكل محجر العين كوعاء. فمن وجهة، يُمكّن الوعاءُ العينَ من التحرُّك ويحميها، ومن جهة أخرى يَحُدّ من مجال الرؤية ويوجّهه إلى الخارج فقط. في الصورة، تقترح يارون ما يشبه نُكتة شكلانيّة – عبوّة كرتونيّة مَحروقة تتيح إلقاء النظر على التفّاحة المُدوَّرة التي داخلها، كأنها عين تنظر إلى الداخل إلى داخل الرأس والجسد؛ إذًا، ماذا كنّا سنرى؟ في عملها النحتيّ، تدرس يارون التوازن الحسّاس بين جُزءَي التمثال. من الجانب الواحد أسلاك حديديّة أولى تُحلّق في الفضاء، تُذَكِّر بشُعَيرات العين وأعصاب الرؤية. الأسلاك مُغَطّاة بشبكة دقيقة، مثل تلك التي تُغلّف الفاكهة. مقابلها جرّة للشُّرب مصنوعة من خزف رخيص بإنتاج جماعيّ. ليس التوازن هنا مجرّد نتاج لقوّة الجاذبيّة الفيزيائيّة، بل توازن بين ما يبدو جسمًا فنيًّا مرتفعًا وبين مُنتَج مُبتذَل. اسم العمل الفنيّ، "كُسوف الشمس (الشمس والسمكة)"، مأخوذ من القصّة القصيرة لفيرجينيا وولف، "الشمس والسمكة"، التي كُتبت إثر انطباعات تجربة قويّة لمشاهَدة أوليّة لكسوف الشمس، وبه تُكشَف أفكار حول العلاقة بين النظر والإدراك – بين العين الناظرة وعين الإدراك.

Lilach Yaron's works derive from the shape and function of the eye socket as a container. On the one hand, the container allows for the movement of the eye and protects it, on the other hand, it limits the field of vision, directing it outwards exclusively. In the photograph, Yaron offers a sort of formalistic jest – a cut-out cardboard package that allows a glimpse of the round apple inside it, as if it were an eye peering inside the head and body. In the sculptural work, Yaron examines the delicate balance between the sculpture's two parts. On one side, filament-like iron wires float in space, recalling the eye's capillaries and optic nerve. The threads are covered with a fine mesh, like the one used to wrap fruit. Opposite is a pitcher made from cheap, mass-produced porcelain. The balance here is not only a product of physical gravity but also of the balance between an ostensible work of art and a work of kitsch. The title of the work, **Eclipse (The Sun and the Fish)**, is taken from the title of Virginia Woolf's short story. In "The Sun and the Fish," Woolf describes the intensity of the experience of viewing a solar eclipse for the first time, sharing her impressions and thoughts about the relationship between vision and perception – between the seeing eye and the mind's eye.

Nataliia Nosov, **Eye Home** (details), 2023, mazanka, reference images

ناتاليا نوسوفا، تفصيلة من **Eye Home**، 2023، مازانكا، صورة مرجعيّة

נטליה נוסוב, 2023, פרטים מתוך **Eye Home**, מאזאנקה, דימויי רפרנס

נטליה נוסוב

نتاليا نوسوفا

Nataliia Nosov

בעבודתה משחזרת נטליה נוסוב מבנה אנטומי של ארובת עין בעזרת טכניקה אוקראינית עתיקה של בניית בוץ, הנקראת מאזאנקה (Мазанка). בנייה זו מורכבת מקונסטרוקציה של ענפים, שעליה מניחים ומעצבים את החמר הרך. נוסוב יצרה למבנה שלד מברזל, אך ענפים שנעצה בו מבצבצים מן החמר וחודרים למרחב שבו אמור לשכון גלגל העין. כך, במקום לתמוך, הענפים פוגמים בשלמות המבנה, מוציאים אותו מכלל שימוש וגורעים ממנו את אפשרות המבט. ההשראה לעבודה באה מתפיסת המבט הרפלקסיבי ככלי מוסרי. היא נלקחה מפסוק בברית החדשה שהוא גרסה של הביטוי "טול קורה מבין עיניך", המצביע על החיפזון שבו אנו מצביעים על פגמים בזולתנו, בלי להקדים ולהביט פנימה אל הפגמים שבנו.

في عملها، تعيد ناتاليا نوسوف بناء المبنى التشريحيّ لمحجر العين بالاستعانة بتقنيّة قديمة لبناء الوحل، تُدعى مازانكا (Мазанка). هذا البناء مُكوَّن من خطّ أغصان، تُوضَع وتُصمَّم عليه المادّة الرقيقة. أنشأت نوسوف للمبنى هيكلًا حديديًّا، لكنّ الأغصان التي وضعتها فيه تُطِلّ من الفخّار وتخترق الحيّز الذي يُفترَض أن تُقيم فيه مُقلة العين. وهكذا، بدل أن تدعم، تُفسِد الأغصانُ سلامةَ المبنى، تُبطل استخدامه، وتحرمه إمكانية النظر. يأتي الإلهام للعمل من مفهوم النظرة الانعكاسيّة كأداة أخلاقيّة. وهو مُستَقى من آية في العهد الجديد أتى منها التعبير "أخرِج العارضة من عينك"، إشارةً إلى التسرُّع الذي نشير فيه إلى عيوب لدى الآخَرين، فيما نتجاهل النظر إلى الداخل لرؤية عيوبنا نحن.

In her work, Nataliia Nosov recreates the anatomical structure of an eye socket using the ancient Ukrainian technique of building with mud clay, called mazanka (Мазанка). This construction consists of a structure made out of branches, on which the soft clay is placed and shaped. For the structure, Nosov created an iron skeleton, but the branches she stuck in it protrude from the clay, penetrating the space where the eyeball is meant to sit. Thus, instead of supporting the structure, the branches impair its integrity, making it futile and negating the possibility of observation. The inspiration for the work comes from the perception of the reflexive view as a moral tool. It recalls a verse in the New Testament, a version of the expression "Remove the beam from between your eyes," which refers to the haste with which we point out flaws in others without first looking inward, at the flaws in ourselves.

[1]

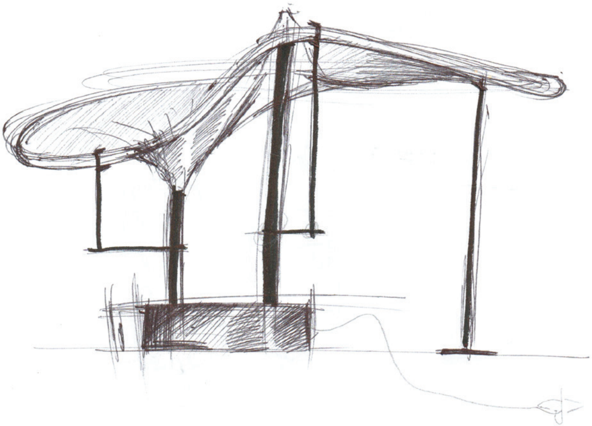

[2]

[1] Gal Kuflik, **Reflection Points** (sketch),
2023, pencil and pen on paper, 21x27 cm

[2] Gal Kuflik, **Reflection Points** (detail),
2023, mixed technique, 160x100 cm

* Special thanks to Dekel Azulay,
Mechanics and Automation

[1] جال كوفليك، **وجهات نظر** (رسم تخطيطيّ)،
2023، قلم رصاص وقلم حبر على ورق، 21x27 سم

[2] جال كوفليك، **وجهات نظر** (تفصيلة)، 2023،
تقنية مختلطة، 100x160 سم

* شكر خاص لديكيل أزولاي،
ميكانيكا وأتمتة

[1] גל קופליק, **נקודות מבט** (רישום הכנה),
2023, עיפרון ועט על גבי נייר, 21x27 ס"מ

[2] גל קופליק, **נקודות מבט** (פרט), 2023,
טכניקה מעורבת, 160x100 ס"מ

* תודה מיוחדת לדקל אזולאי,
מכניקה ואוטומציה

גל קופליק
جال كوفليك
Gal Kuflik

בארובת העין שוכנים בלוטת הדמעות ושק הדמעות. הדמעות ממלאות תפקיד כפול: הגנה שוטפת של העין וביטוי פיזיולוגי למצב רגשי. מזרקת המים של גל קופליק עשויה יריעת טקסטיל מתוחה שמתכנסת מטה; הטיפות זורמות באיטיות דרך סיבי הבד ואינן נספגות בו, אלא מתגלגלות עליו עד שהן נקוות ונעלמות דרכו. ככלל, המזרקה נושאת משמעויות של רוגע וזרימה הרמונית. במיצב הופכת המזרקה מאלמנט דקורטיבי פומבי לתצוגה מבוקרת של דמעות זולגות. בהשראת אופני תצוגה של מוזיאוני מדע וטכנולוגיה, קופליק מפרקת את המזרקה; היא מוקסמת מן ה"מנגנון", ובהשראתו יצרה ריתמוס של אינטימיות מדודה – הדמעה, ספֵרה עגולה ושקופה, נופלת אט־אט במקצב חזרתי ומדיטטבי.

في محجر العين تقع الغُدّة الدمعيّة والقناة الدمعيّة. تلعب الدموع دورًا مزدوجًا: حماية روتينيّة للعين وتعبيرًا فسيولوجيًّا عن الحالة الحسيّة. نافورة المياه الخاصّة بجال كوبليك مصنوعة من غطاء نسيج مشدود يتلاقى في الأسفل؛ تتدفّق القطرات ببُطء عبر الأنسجة القماشيّة ولا تُمتَصّ فيها, بل تتدحرج عليها حتى تتجمّع وتختفي فيها. بشكلٍ عامّ, تحمل النافورة معاني الهدوء والتدفّق الرومانسيّ. في النصب الفني تتحوّل النافورة من عنصر زخرفة علنيّ إلى عرض مُنضبِط للدموع المتدفّقة. بإلهامٍ من أساليب العرض في متاحف العلوم والتكنولوجيا, تُفَكِّك كوبليك النافورة؛ فهي مسحورة من "الآليّة", وبإلهامٍ منها كوّنت إيقاعًا من الحميميّة المحسوبة – الدمعة, حيّز دائريّ وشفّاف, تسقط ببُطء بإيقاع تكراريّ وتأمّليّ.

The tear gland and tear sac are located inside the eye socket. Tears perform a dual function: continuous protection of the eye and the physiological expression of an emotional state. Gal Kuflik's water fountain is made of a stretched fabric sheet that is gathered at the bottom; droplets flow slowly down the sheet. Instead of being absorbed into the fibers, the drops roll down the fabric until they pool and then disappear through it. A fountain generally induces qualities of harmonious flow, bringing tranquility into the hectic public space. In the installation, the fountain is transformed into a controlled spectacle of flowing tears. Inspired by modes of display in science and technology museums, Kuflik deconstructs the fountain; fascinated and inspired by the "mechanism," she has created a rhythm of measured intimacy – the teardrop, a round and transparent sphere, falling slowly in a repetitive and meditative pace.

Roni Ben Porat, Milky Sea (details), 2023,
mixed technique, variable dimensions

روني بن بورات، تفصيلة من "**بحر من حليب**" ، 2023،
تقنية مختلطة، مقاسات متغيرة

רוני בן פורת, פרט מתוך **ים של חלב**, 2023,
טכניקה מעורבת, מידות משתנות

רוני
בן פורת

روني
بن بورات

Roni
Ben Porat

המרחב הסמוי מן העין עומד במרכז עבודתה של בן פורת. העבודה נוצרה בהשראת חוויית אובדן הראייה המתוארת בספר **על העיוורון** של סאראמאגו. בניגוד לתפיסת העיוורון כ"כיסוי שחור", חווים גיבורי הספר הצפה לבנה הבולעת כל מראה, אפילו את החיים עצמם. בן פורת יצרה מיצב המורכב מסדרה של צמדי דפים כרוכים, בדומה לכפולות של אלבום, ועליהם מילים מן הספר ודימויי רפאים של חפצים יום־יומיים. במרכז החלל ניצבים תבליטים צחורים – ביטוי חזותי של חוויית העיוורון. המרחב כולו מזמן גישוש אחר זיכרונות של מה שכבר לא ניתן לראות, ומה שאולי לא היה ניתן לראותו מעולם.

يتصدّر الحيّز الخفيّ غير المرئيّ عمل بن بورات. تَكوَّن العمل بإلهامٍ من تجربة فقدان البصَر الموصوفة في كتاب **العمى** لساراماجو. فخلافًا للنظرة إلى العمى على أنه "غطاء أسود", يختبر أبطال الرواية طوفانًا أبيض يبتلع كلّ منظر, حتى الحياة نفسها. كوّنت بن بورات نصبًا فنيًا مُرَكَّبًا من سلسلة من أزواج صفحات ملفوفة, بما يشبه ازدواجيّات الألبوم, وعليها كلمات من الكتاب وصُوَر طَيف لأغراض يوميّة. في مركز الحيّز تبرز منحوتات بيضاء ناصعة – تعبير بصَريّ عن تجارب العَمى. الحيّز كلّه يدعو إلى تعقُّب ذكريات لما لم يَعُد ممكنًا أن يُرى, وما ربّما لم يكن ممكنًا أن يُرى على الإطلاق.

At the center of Roni Ben Porat's work is the realm of the unseen. The work was inspired by the experience of losing one's sight as described in Saramago's book **Blindness**. Contrary to the perception of blindness as a "black cover," the book's protagonists experience a flood of whiteness that swallows every visible thing, even life itself. Ben Porat created an installation consisting of bound pairs of pages, reminiscent of double spreads in an album, on which paired words from the book appear as ghostly riddles. In the center of the space are white reliefs – a visual expression of the experience of blindness. The installation entices a search of what can no longer be seen and what might never have been possible to see.

Leroy Bar Natan, **Leroy Is Pregnant!** (details), 2023, video, 8 minutes

ليروي بار نتان، تفصيلة من **!Leroy is pregnant**، 2023، فيديو، 8 دقائق

לירוי בר נתן, פרטים מתוך **!Leroy is pregnant**, 2023, וידאו, 8 דקות

לירוי בר נתן

ليروي بار ناتان

Leroy Bar-Natan

סרטו של לירוי בר נתן עוסק בגוף ההריוני כמְכַל מגן, בציפייה לעתיד לבוא. בתחילת הסרט מתאר בר נתן את התגובות האלימות והפוגעניות לזהותו הטרנסית ולגופו ההריוני במרחב הציבורי והווירטואלי. בהמשך הוא משוטט ביומניו מגיל הנעורים, שבהם שב ומופיע הגוף ההריוני כערגה ארוכת שנים. את היומנים מן העבר מלווים רישומים מן ההווה, שמתעדים את התרחבותו של קעקוע הלב על בטנו של בר נתן כמראה להתרחבות הלב הפנימי לקראת המפגש הצפוי עם בתו. העבודה מסתיימת בשיר הערש "הבובה זהבה", שבר נתן שר לבתו שטרם נולדה, ובו קוראת הבת לאב לגרש את החושך, החושך שבחוץ או החושך שבפנים.

يُعنى فيلم ليروي بار ناتان بالجسم في حالة الحَمل كوعاء واقٍ, ترقُّبًا للمُستقبَل. في بداية الفيلم, يصف بار ناتان ردود الفعل العنيفة والمؤذية لهويّته المتحوّلة ولجسمه الحامل في الحيّز العامّ والافتراضيّ. بعد ذلك, يقلّب مذكّراته من فترة الشباب, التي يعود فيها إلى الظهور الجسمُ الحامل كشوقٍ منذ سنوات طويلة. ترافق مذكّراتِ الماضي رسومٌ من الحاضر, تُوثّق توسُّعَ وشمِ القلب على بطن بار ناتان كرمزٍ خارجيّ إلى توسُّع القلب الداخليّ استعدادًا للّقاء المُرتقَب مع ابنته. ينتهي العمل بتهليلة "الدّمية زهافا", التي يُغنّي فيها بار ناتان لابنته التي لم تُولَد بعد, وفيها تدعو البنتُ أباها إلى طرد الظلمة, الظلمة الخارجيّة أو الظلمة الداخليّة.

Leroy Bar Natan's video deals with the pregnant body as a protective container, in anticipation of the future that is in the making. At the beginning of the video, Bar Natan describes the violent and often vicious reactions to his trans identity and pregnant body in the public and virtual space. Later, he leafs through the diaries from his youth, in which the pregnant body appears as a long felt yearning. The diaries from the past are followed by drawings from the present, that document the expansion of the heart tattoo on Bar Natan's belly as a mirror of the expansion of the inner heart in anticipation of meeting his daughter. The work concludes with the lullaby "Ha-buba zehava" (The Dolly Zehava), sung by Bar Natan to his unborn daughter. In this lullaby, the daughter implores her father to rid the darkness, whether it be external or internal.

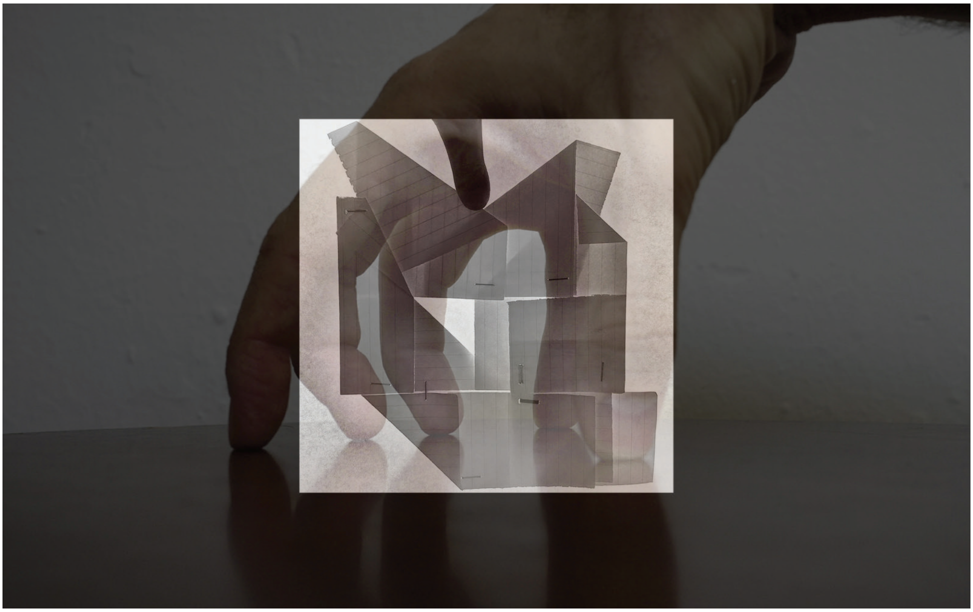

Eliya David, Shahar Tishler, Mono-Duo (frame stills), 2023, video installation, 8 minutes

إليا دافيد، شاحر طيشلر، تفصيلة من **"فرديّ-زوجيّ"** ،
2023، تنصيبة فيديو، 8 دقائق

אלייה דוד, שחר טישלר, **פרט מתוך מונו-זוגי**,
2023, מיצב וידאו, 8 דקות

שחר טישלר ואלייה דוד

شاحر طيشلر وإليا دافيد

Shahar Tishler & Eliya David

עבודת הווידאו המשותפת של שחר טישלר ואלייה דוד נובעת מתפיסת ארובת העין כשלוחה של המוח, ועוסקת בזיקה שבין ראייה, תפיסה ותקשורת בין־אישית. במבחני אישיות פסיכולוגיים הנבחן מתבקש להגיב אינטואיטיבית לדימוי מולו בדרך שמעידה על אופיו. המבחנים האלה מזכירים אפליקציות היכרויות, שבהן ההתכתבות מבוססת על סמלילים. בהשראתם בחרו האמנים (שלא הכירו לפני העבודה המשותפת) לנהל שיחה המבוססת על דימויים בלבד, לפי הקטגוריות הבאות: קו, תנועה, כתם וקומפוזיציה. משני צידיו של המסך מוקרנת שיחת הדימויים, שבה נפרשות בפני הצופה שפת הדוברים וגם תנועת הדיאלוג ביניהם – הגילוי, ההסכמה, ההשלמה והניגוד שבין הדברים והדוברים. רצף זה מעלה על הדעת סדרה חשבונית חידתית שבה זהותו של האחר נגלית אט־אט, לצד הבדיה והאמת הכרוכים בהצגת העצמי.

ينبع عمل الفيديو المشترك لشاحر تيشلر وإيليا دافيد من النظر إلى محجر العين كامتداد للدماغ، ومن هنا يُعنى بالعلاقة بين البصَر، الإدراك، والتواصل بين البشر. في اختبارات الشخصيّة النفسيّة، على المُمتحَن أن يتجاوب بشكل بديهيّ مع الصورة التي مقابله بطريقة تشير إلى طابعه. تتردّد أصداء هذه الاختبارات كثيرًا في تطبيقات التعارُف، التي تستند المراسلات فيها إلى رُموز. وبإلهامٍ منها، اختار الفنّانون (الذين لم يكونوا يعرفون واحدهُم الآخَر) إجراء محادثة مؤسّسة على صُوَر فقط، وفق الفئات التالية: خطّ، حركة، بُقعة، وتكوين. من جانبَي الشاشة، تُعرَض محادثة الصُّوَر، التي تُعرَض فيها أمام المُشاهِد لغة المتحدّثين وكذلك حركة حوارهم – الكشف، التوافق، الرضى، والتباين بين الكلمات وبين المتكلّمين. إثر هذا التسلسل تخطر على البال متواليّة حسابيّة هي عبارة عن أحجية تتكشّف فيها هويّة الآخر شيئًا فشيئًا، إلى جانب القصّة الخياليّة والحقيقة المرتبطتَين بعرض الذاتيّ.

The joint video work of Shahar Tishler and Eliya David stems from the perception of the eye socket as an extension of the brain, and as a consequence deals with the relationship between vision, perception and interpersonal communication. In psychological personality tests, the test-taker is asked to react to an image, with the reaction indicative of his character. Inspired by these tests, which are frequently transposed onto dating apps where the correspondence is based on logos, the artists (who did not know each other prior to this joint work) decided to conduct a conversation based solely on images: line, movement, stain, and composition. A conversation of images is projected onto both sides of a screen on which the speakers' language as well as the flow of their dialogue evolves: the discovery, agreement, completion and the contrast between the images and the speakers. The conversation becomes a sequence in which the discovery of the other unfolds slowly. This sequence brings to mind an arithmetic progression series where the common difference, in this case the identity of the other, is gradually revealed, including the lies and truths that are involved in the presentation of the self. The multiplicity of images from their initial correspondence are the source of the image bank in the hands of the viewer, who is invited to participate in the process and create his own visual world.

Doaa Bsis, **Wandering Blind** (frame stills), 2023, video, 4 minutes

دعاء بصيص، تفصيلة من **"الأعمى التائه"**،
2023 فيديو، 4 دقائق

דועא בסיס, פרט מתוך **כיסוי ותעייה**,
2023, וידאו, 4 דקות

דועא בסיס

دعاء بصيص

Doaa Bsis

בעבודת הווידאו של דועא בסיס האמנית נעה לצד רקדנית כאשר העיניים של שתיהן מכוסות. הכוריאוגרפיה נובעת מהד תנועתי בין גוף לגוף. בהעדר אפשרות ראייה, הדגש על מגע הוא כעין פיצוי חושי שנולד בעקבות התופעה הקוגניטיבית־נוירולוגית של ראייה עיוורת. בתופעה זו, למרות עיוורון חלקי, ניתן לדעת את צורתו, מיקומו וכיוון תנועתו של עצם כלשהו. הדהוד נוסף לעבודה הוא עבודתו של רנה מגריט, "הנאהבים" (1928), שבה הבד המכסה מונע את מימוש התשוקה של האוהבים או את התשוקה המציצנית של הצופה, כהיגד רפלקסיבי על טיבה של האמנות החזותית.

في مشروع الفيديو الخاصّ بدعاء بصيص, تتحرّك الفنّانة إلى جانب راقصة فيما رأساهما مُغطّيان. ينبع فنّ الرقص من صدى حركيّ بين جسم وآخر. وفي غياب إمكانية الرؤية, يكون التشديد على التلامُس بمثابة تعويض حسيّ يُولَد إثر الظاهرة المعرفيّة – العصبيّة للرؤية العمياء. في هذه الظاهرة, رغم العمى الجزئيّ, يمكن معرفة شكل أيّ جسم, مكانه, واتّجاه حركته. صدى آخر للعمل هو عمل رينيه ماغريت, "المعشوقون" (1928), الذي يمنع فيه القماش المُغَطّي تحقيقَ شوق العُشّاق أو الشوق المُتلصّص لدى المشاهد, كمقولة انعكاسيّة حول جودة الفنّ البصَريّ.

In Doaa Bsis's video work, the artist and a dancer move next to each other while both of their heads are covered. The choreography stems from the echo of the movement between the bodies. In the absence of the possibility of sight, the emphasis on touch is a kind of sensory compensation that results from the cognitive-neurological phenomenon of blind sight. This phenomenon enables knowing the shape, position and direction of movement of any object, despite the partial blindness. Another echo of the work is René Magritte's **The Lovers** (1928), where sheets covering the heads of the lovers prevent the realization of their passion or of the viewer's voyeuristic passion as a reflexive statement about the nature of visual art.

Inon Khalfon, **Articles**, 2023, pigmented inkjet print on archival paper, 75x62 cm

ينون خلفون، "أغراض" ، 2023، طباعة نافثة للحبر على ورق أرشيفي، 62x75 سم

ינון כלפון, **חפצים**, 2023, הדפס הזרקת דיו על נייר ארכיבי, 75x62 ס"מ

ינון כלפון

ينون خلفون

Inon Khalfon

עבודתו החדשה של כלפון מעלה על הדעת כרזת בדיקת ראייה מאוירת ובה טבלה שהיא תוצר של אספנות בדרגה שנייה. כלפון מרכיב מאוספיו הפיזיים של חָמוֹ, האמן צבי טולקובסקי, תחביר צילומי חדש, ובו עקבות של עולם הולך ונעלם – חפצים ביתיים שלוקטו בצ'כיה לאחר התפרקות הגוש הקומוניסטי. חפצי משחק ופנאי, סובנירים משוּקֵי פשפשים, בובות מריונטות, מפתחות וחפצים נוספים אומצו אל ליבו של האספן. בתצלום, שנוצר בהשראת תצלומו של הנרי פוקס טלבוט "חפצי חרסינה" (1841), טבלת החפצים מזמנת השוואה על הדמיון וההבדל ביניהם ומעידה על יכולתה של המצלמה לסקור את הנראה. כרשימת מלאי שמספקת תיעוד אמין של החפץ לצד הזיקה אליו, המתבטאת ברושם, בתשוקה, בתובנה או בהתרגשות שהוא מעורר.

لدى مشاهدة عمل خلفون الجديد, يخطر على البال مُلصَق ملصقًا مرسومًا لفحوص نظر, وفيه جدول هو نتاج تجميع بالدرجة الأولى. يُكوّن خلفون من المجموعات الماديّة لحميه, الفنّان تسفي طولكوفسكي, تركيبة تصويريّة جديدة, فيها آثار عالَم يندثر – أغراض بيتيّة جُمعت في تشيكيا بعد انحلال الكُتلة الشيوعيّة. أغراض للّعب والتسلية, تذكارات من أسواق أشياء مُستعمَلة, دُمى, مفاتيح, وأشياء أخرى تبنّاها الجامع. في الصورة, التي تكوّنت بوحي من صورة هنري فوكس تالبوت "أغراض من خارصين" (1841), تُثير قائمة الأغراض مقارنة بالخيال والفارق بينهما وتشير إلى قدرة الكاميرا على مسح ما يُرى, كقائمة مخزون تُزوّد توثيقًا كاملًا موثوقًا به للغرض إلى جانب الارتباط به, الذي يتجلّى في الانطباع, التَّوق, البصيرة, أو الحماسة التي يثيرها.

Khalfon's new photographic work recalls an illustrated eye chart featuring a table that is a by-product of a collector's collection. From the actual collections of his father-in-law, the artist Zvi Tolkovsky, Khalfon assembles a new photographic syntax in which one finds traces of a disappearing world – household objects collected in the Czech Republic after the collapse of the communist bloc. Items of play and leisure, souvenirs from flea markets, puppets, keys and other objects that found their way into the collector's heart. Inspired by the photograph **Articles of China** (1844), by Henry Fox Talbot, the object chart invites a comparison of the various objects' similarities and differences. At the same time, it testifies to the camera's ability to survey the visible as an inventory that provides a reliable record of the object alongside attachment to it, expressed in the impression, desire, insight or excitement it evokes.

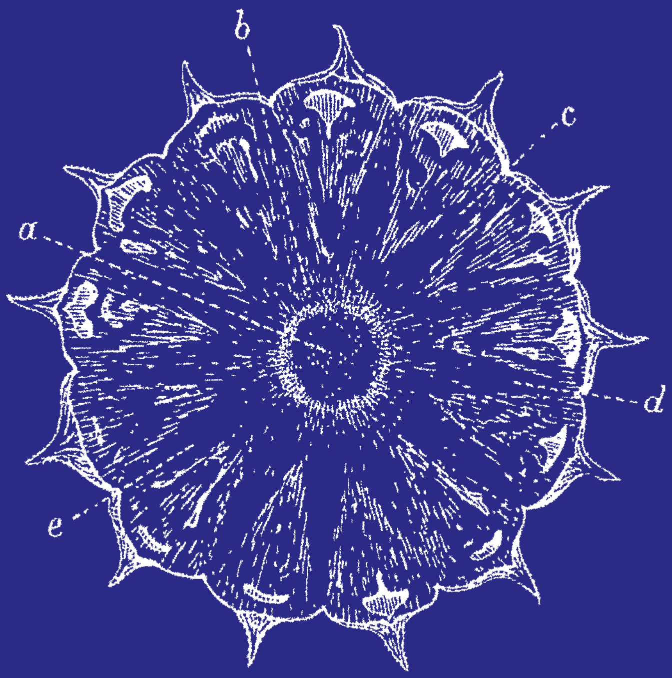
a
b
c
d
e